

FISKARSLÄKT I RONNEBY SKÄRGÅRD

Måns Abrahamsson	1722-
Ola Månsson	1751-1823
Måns Olsson	1793-1823
Jöns Månsson	1819-1905
Martin Jönsson	1866-1952

I den blekingska skärgården väster om Ronneby ligger byarna Vieryd, Väby, Bökevik, Stickelön och Dragnäs. Dessa är alla byar som på olika sätt har anknytning till den fiskarsläkt som leder sitt ursprung till Måns Abrahamsson och som utgör Gustav Enklers fädernesläkt.

I mitten av 1700-talet bodde i Vieryd hemmansbrukaren Måns Abrahamsson och hans hustru Sissa Månsdotter. De hade tre söner Anders, Olof och Truls samt en dotter Bengta. Deras levnadsvillkor kan antas ha varit ganska goda i varje fall om man dömer efter att dottern Bengta vid sin död lämnade efter sig ett ovanligt stort linneförråd. Det var 7 lakan, 23 vita dukar och 18 blårandiga hängkläden och allt detta hade hon som fiskarhustru inte kunnat själv väva utan måste ha fått med sig från föräldrahemmet.

Sonen Ola bosatte sig så småningom på Stickelön och levde där till 1807 då han var 56 år gammal. Detta år flyttade han med familjen, hustru och tre barn, till Bökevik. Han var den andre fiskaren som bosatte sig där. Han köpte av gårdsmannen Matts Jönsson "byggningsplan med hage på 50 års tid för 25 rdr". Med hage menas här garnhage där han som fiskare hängde sina garn till tork. Huset bestod av "parstuga med kök". Den exakta platsen för stugan är inte längre känd, men förmodligen låg den i västra Bökevik i närheten av gården där. Som fiskare måste Ola ha haft fiskarfullmakt, dvs ett av Kongl. Maj:ts Befallningshavande (landshövdingen) utfärdat brev som gav honom rätt att etablera sig som fiskare. Och för att få detta brev måste Ola genom intyg styrka att han ägde hus, båt och tillräckligt med fiskeredskap. Och även styrka att han hade god frejd. Här fiskade han tillsammans med sina två söner Måns och Truls. Måns var 15 år och Truls 22 år då de flyttade till Bökevik.

Måns växte upp och gifte sig med Berta Håkansdotter och även de bodde i Bökevik. De fick småningom fyra barn, bland dem sonen Jöns. Strax före jul 1823 var Måns ute och fiskade tillsammans med sin far Ola och brodern Truls. Båten förläste och alla drunknade. Den fyraårige Jöns blev så faderlös.

Med tiden blev också Jöns fiskare. Han gifte sig med Sissa Jönsdotter som var dotter till drängen Jöns Andersson från Väby. De bosatte sig i Dragnäs i den ena halvan av den röda parstugan på Dragnäsvikens västra strand, i den stugan som kallas tullstugan. Familjen kan ha haft förhållandevis goda levnadsförhållanden. Jöns hade andel i tre s.k. vrakekor för laxfiske och hade dessutom ett fisksalteri. Men tiderna förändrades och mot slutet av 1800-talet blev det blekingska fisket alltmer olönsamt på grund av ökad konkurrens från fiskare i Bohuslän. Salteriet lades ner.

Jöns fick en son Martin år 1866. Martin gifte sig 1893 med Emelie Matilda Carlsdotter från bondgården längst in i Dragnäsviken, den gården som ägdes av Carl Julius Petersson. Martin och Emelie bodde i den andra delen av tullstugan på västra stranden. Den avtagande lönsamheten med fisket bidrog kanske till att Martin inte blev fiskare till yrket. Han blev i stället kastroddare vid tullverket. År 1894 föddes sonen Gustav, som senare i livet blev folkskolläraren Gustav Enkler. □